

Matrika

Věra Graplová, DiS.

Informace z videokonference s ministerstvem vnitra, konané dne 23.06.2011.

Zákon č. 301/2000 Sb.

novela od 01.01.2013

2

Připomínky můžete posílat již nyní prostřednictvím KÚ. Dle sdělení JUDr. Hálové je možné připomínky zapracovat do návrhu zákona o matrikách.

Novela zákona o matrikách by měla nabýt účinnosti 01.01.2013 v souvislosti se změnou občanského zákoníku.

Doklady k uzavření manželství

Uzavření manželství českých občanů

§ 33 zákona o matrikách

§ 81a zákona o matrikách

3

Dle ustanovení § 33 zákona o matrikách není občan povinen předkládat doklady uvedené v odstavci 1 písm. b) – e) pokud si skutečnosti matrikářka sama ověří – např. z OP, ISEO ...

Dle ustanovení § 81a zákona o matrikách matriční doklad (RL) se nepředkládá v případě, že je příslušná matriční událost zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem, kde bude manželství uzavřeno.

Nelze zatěžovat snoubence !

Vydávání druhopisů matričních dokladů

Advokátní kanceláře
(např. Turek, Mucha, Kostohryz)

4

Vzhledem k tomu, že dle sdělení JUDr. Hálové se v praxi nepostupuje jednotně a vyskytují se problémy s vydáváním druhopisů matričních dokladů na základě plné moci advokátním kancelářím, bude Ministerstvem vnitra aktualizována informace č.j. VS/2-60/193/2000 ze dne 26.01.2001 týkající se vydávání výpisů z matričních knih.

Tato informace bude MV zpracována a následně zveřejněna na webu Olomouckého kraje: **Olomoucký kraj – metodika pro obce.**

Dále bude MV zaslána informace k vydávání druhopisů matričních dokladů insolvenčnímu správci (z.č. 312/2006 Sb.)

Vyhledávání v matričních knihách

Je povinností matrikářky vyhledávat
v matričních knihách, pokud zná pouze
rozmezí let, např. 1911 – 1930 ?

ANO

**Poplatek je 20,- Kč za jednu matriční
událost (položka 2 zákona o správních
poplatcích)**

5

Ano, matrikářka je povinna dohledat požadovaný údaj. Pokud je v matrice psáno švabachem nebo kurentem má možnost matrikářka spolupracovat s archiváři, kteří jsou v tomto směru velmi ochotni.

Správní poplatek je 20,- Kč za každou matriční událost. V případě, že bude matrikářka nahlížet do více svazků, vybere správní poplatek za požadovaný počet matričních událostí. **Např. matrikářka hledá narození jedné osoby a nahlédne do 5 svazků, vybere správní poplatek 20,- Kč.**

Porod doma

- rodiče odmítají ošetření lékařem,
- odmítli sdělit pohlaví dítěte

Dle sdělení JUDr. Hálové tento případ v praxi nastal. K porodu došlo doma, bez asistence lékaře a rodiče ani následně lékaře nenavštívili. Rodič pouze učinil prohlášení o narození dítěte na matrice, na základě kterého může matrikářka provést zápis narození dítěte. V tomto případě je třeba rodiče poučit o následcích nepravdivého prohlášení.

§ 14 odst. 3 písm. b) zákona o matrikách – zápis do knihy narození matrikář provede na základě ústního oznámení o narození dítěte mimo zdravotnické zařízení, nebyla-li jeho matce ani následně poskytnuta zdravotní péče, o tomto oznámení sepíše matrikář s oznamovatelem zápis.

Baby box

odložení dítěte staršího 5 měsíců do baby boxu

jak postupovat ?

Lékař napíše hlášení o narození dítěte, ve kterém uvede stáří dítěte asi 5 – 6 měsíců. Matrikářka se spojí s orgány policie, v tomto případě se jedná o dítě nezjištěné totožnosti (§ 17 odst. 2, 3 a 4 zákona o matrikách) a je také obtížné ověřit, zda byl proveden zápis narození. Místem narození dítěte je sídlo matričního úřadu, který je také příslušný k zápisu narození dítěte.

Např. dítě je nalezeno v baby boxu v nemocnici v Přerově, místo narození je tedy sídlo matričního úřadu v Přerově.

Jméno, příjmení a datum narození určí soud.

Uzavření manželství s cizincem

Dohoda o příjmení

- muž-cizinec má 2 příjmení
(Garcia Robles)
- snoubenci chtějí 1 společné příjmení
(Garcia – Garcia/ová)

Dle názoru JUDr. Hálové nic nebrání tomu, aby si zvolili jako společné **kterékoli** příjmení ze 2 možných příjmení muže.

V roce 1994 byl zaslán pokyn MV ČR – č.j.: II/s-OSOM/60/92/94 – zapisování kubánských, španělských a portugalských příjmení do matrik. Tento pokyn byl upraven v roce 1997.

Uzavření manželství

- azylant (řízení o azylu není ukončeno)

Můžeme prominout předložení dokladů?

ANO

9

U žadatele o azyl, který dosud nemá ukončeno řízení o azylu, nemá žádný doklad a hodlá uzavřít manželství, může matriční úřad prominout předložení dokladů k uzavření manželství, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou (§ 6 odst. 3 zákona o rodině – 94/1963 Sb.). Matrikářka spolupracuje s odborem azylové a migrační politiky MV, který může poskytnout údaje, které má ve spise. Předložení dokladů **promijíme usnesením**. Záleží na zvážení matričního úřadu koho označí za účastníka řízení (dle § 68 odst. 2 a § 18 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) , zda jen jednoho ze snoubenců nebo oba.

Usnesení = procesní úkon, který pokračuje, je to mezidobí od podání žádosti a konečným aktem = uzavření manželství a vydání OL.

Občanský sňatek

Lze uzavřít občanský sňatek v kostele?

ANO

JUDr. Hálová odpovídala na dotaz, zda lze uzavřít občanský sňatek v kostele. V praxi nastal případ, že starosta obce chtěl oddat dceru v kostele. Pokud církev souhlasí a matriční úřad povolí **uzavření manželství na jiném vhodném místě**, nic nebrání tomu, aby manželství bylo uzavřeno občanskou formou v kostele. V tomto případě se nevydává osvědčení k uzavření církevního sňatku a vybere se správní poplatek dle položky 12 písm. c) zákona o správních poplatcích tj. 1 000,- Kč.

Matrikářka bude samozřejmě z matričního úřadu, v jejímž správním obvodu se kostel nachází.

Prokázání totožnosti snoubenců

- snoubenci bez platného občanského průkazu v den uzavření manželství

Jak lze prokázat totožnost snoubenců?

V případě, že se v den uzavření manželství dostaví snoubenci bez platného OP, lze totožnost ověřit dle platného cestovního pasu nebo řidičského průkazu. Pokud snoubenci nemají žádný z těchto dokladů lze totožnost prokázat za účasti **2 věrohodných svědků**, se kterými matrikářka sepíše protokol.

Neslyšící snoubenci

- § 16 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb.,
správní řád, ve znění pozdějších předpisů

V případě, že se na matriční úřad dostaví neslyšící snoubenci vydá matriční úřad usnesení o ustanovení tlumočnicka (na náklady úřadu). Nelze, aby jeden snoubenec tlumočil druhému, musí se vždy jednat o třetí osobu.

Neslyšícím uživatelům českého znakového jazyka správní orgán ustanoví tlumočnicka českého znakového jazyka podle zvláštního zákona (žák. č. 155/1998 Sb., o znakové řeči).

Plná moc

- osvědčení k církevnímu sňatku
- vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství

Uvedené doklady lze vydat i na základě plné moci, která musí být konkrétní, tzn. k podání žádosti o vydání dokladu a k jeho převzetí. Dle názoru MV **musí být podpis** na plné moci **úředně ověřen!**

Odkaz na § 19 odst. 5 a § 20 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmení žen po rozvodu

- po uplynutí lhůty 1 měsíce

Procházková Nováková

- změnou ve správním řízení na **Nováková**
za 100,- Kč

Pokud žena neoznámila matričnímu úřadu, že se ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci rozsudku o rozvodu vrací zpět ke svému dřívějšímu příjmení, existují **2 možnosti**, o kterých ji poučíme, a to:

1. Žena požádá u příslušného matričního úřadu podle místa trvalého pobytu o změnu příjmení na příjmení dřívější. Pokud matriční úřad vyhoví, vydá ve správním řízení rozhodnutí o změně příjmení na příjmení dřívější. Správní poplatek bude činit 100,- Kč.

Příjmení žen po rozvodu

Procházková Nováková

- § 70 odst. 2 zákona o matrikách

2. Podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona o matrikách, fyzická osoba, jejíž příjmení jsou zapsána v knize manželství, může před matričním úřadem prohlásit, že bude užívat pouze jedno příjmení.

Zákon o matrikách nestanoví příslušnost matričního úřadu k přijetí tohoto prohlášení. Podle názoru MV je třeba vycházet z obecných ustanovení správního řádu, tj. příslušný bude matriční úřad podle místa trvalého pobytu žadatelky. Pokud matriční úřad, který přijme prohlášení nevede knihu manželství, v níž jsou příjmení zapsána, postoupí toto prohlášení spolu s matričním dokladem příslušnému matričnímu úřadu.

Tato problematika byla řešena na pracovní poradě konané na MV dne 23.11.2010 a je uvedena v záznamu z porady, který byl vyhotoven v lednu 2011.

Dohoda manželů o příjmení

Oddací list:

- muž Novák
- žena Novák Jahodová
- děti Novák – Nováková

zápis v knize manželství

16

Snoubenci se dohodli, že po uzavření manželství budou užívat společné příjmení **Novák – Nováková** a žena bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj.: **Novák Jahodová**, popřípadě **Nováková Jahodová**. Obě tyto podoby příjmení odpovídají pravidlům české mluvnice, lze respektovat přání ženy a přechýlit pouze příjmení druhé.

V matriční knize doporučujeme, pokud žena bude na druhém místě uvádět příjmení předchozí zapisovat celý tvar příjmení, tzn. **společné + předchozí** – konzultováno s JUDr. Hálovou, která takto školí. Pokud by se žena rozhodla, že prohlášením upustí od užívání předchozího příjmení, bude **Nováková** – v souladu s pravidly české mluvnice.

Příjmení registrovaného partnera

Zapíše se změna příjmení registrovaného partnera do poznámky Dokladu o registrovaném partnerství ?

- dohoda o příjmení **není**
- změna příjmení **pouze** ve správním řízení
- dodatečný záznam
- vydání nového MD s poznámkou

17

Při vstupu do registrovaného partnerství není v protokolu o vstupu do registrovaného partnerství řešena dohoda o příjmení partnerů. V případě, že se jeden z partnerů rozhodne za trvání partnerství změnit své příjmení, projeví se tato změna v poznámce dokladu o registrovaném partnerství.

Matrikářka provede dodatečný záznam v knize registrovaného partnerství a vydá nový matriční doklad, kde bude v poznámce uvedena změna příjmení (rozhodnutím ze dne ..., které nabylo právní moci dne ... užívá příjmení ...), případně další skutečnost, jako je zánik partnerství.

Státní ústav radiační ochrany

- žádosti o sdělení diagnózy úmrtí

MV ČR zpracuje stanovisko

18

Obracíme se na vás s žádostí o sdělení dg úmrtí osob v příloze – zatím n e s d ě l o v a t !

Žádost je zdůvodněna účastí na epidemiologickém šetření bývalých pracovníků uranových dolů, v souladu s ustanovením § 46c) zákona č.18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů ve znění zákona 342/2006 Sb. Státní ústav radiační ochrany je jednou z organizačních složek Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, jemuž je podle výše uvedeného zákona svěřen výkon státní správy a dozor v oblasti radiační ochrany, zejména sledování a posuzování stavu ozáření osob. Při realizování této činnosti je závislý na získávání potřebných údajů z evidence obyvatel, z matrik a pod. (tj. od zpracovatelů osobních dat).

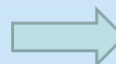
Sběr dat probíhá v souladu s ustanovením § 5 odst.4 zákona č.101/2000 Sb., o ochraně osobních dat, a § 8 zákona č.133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech. Zabezpečení osobních údajů poskytnutých z informačního systému evidence obyvatel včetně jejich zpracování podléhá znění § 13 zákona č.101/2000 a § 8 odst.2 zákona č.133/2000 Sb. Získané individuální údaje budou využity výhradně k účelům epidemiologického šetření a nebudou poskytovány jiným osobám.

Vědecká činnost, jejíž součástí je zpracování osobních údajů, byla zaregistrována Úřadem pro ochranu osobních údajů pod č. 00015285/001, dne 18.3.2002.

Originály cizozemských dokladů

- vydaných státy mimo EU
- v případě pochybností o pravosti předložených dokladů se můžete obrátit na

**Krajské ředitelství Policie ČR
Odbor cizinecké policie
oddělení dokladů
a specializovaných činností,
Č. Drahlovského 7, 751 52 Přerov**

19

V případě pochybností o pravosti předložených originálů dokladů vydaných státy mimo EU se můžete obrátit na níže uvedené pracovníky Odboru cizinecké policie, oddělení dokladů a specializovaných činností.

V této souvislosti zpracovalo Ministerstvo vnitra **Informaci č. 12/2011 čj. MV-26083-15/VS-2011** - Účelově uzavíraná manželství, kdy byl zjištěn případ rozsáhlého, ve velmi dobré kvalitě provedeného falšování ověřovacích razítek a podpisů na oddacích listech nigerijsko českých párů vydaných v Nigérii.

Originály cizozemských dokladů

tel. 974 761 850 - 854

nprap. Mgr. Jiří Syslo
por. Bc. Milan Rozum
por. Mgr. Kotzian

Závěry z kontrol - matrika

I. Narození

- objektivní neexistence údajů
- prvopis matričního dokladu
- výtisk počítačového záznamu

21

I. Narození

- Oddíl matričního listu byl pro objektivní neexistenci údajů proškrtnut čarou napříč. Správně měl být příslušný oddíl matričního listu proškrtnut vodorovnou čarou v souladu s § 4 odst. 2 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Ve sbírce listin není založen prvopis matričního dokladu, který nebyl předán oprávněné osobě. Byla založena pouze kopie matričního dokladu.

Výtisk počítačového záznamu:

- výtisk počítačového záznamu není shodný se zápisem v matriční knize (např. provedená oprava v matriční knize není zaznamenána ve výtisku počítač. záznamu, chybí zápis provedený v oddíle Dodatečné záznamy a opravy)

Je třeba postupovat dle „Směrnice MV ze dne 02.06.2005 čj. VS-95/60/2-2005 k jednotnému postupu matričních úřadů při souběžném vedení matričních knih pomocí výpočetní techniky“.

Závěry z kontrol - matrika

II. Určení otcovství

- zápis o určení otcovství
- osobní stav matky dítěte

II. Určení otcovství

Z dokumentace není zřejmé, zda každý z rodičů obdržel jeden výtisk zápisu o určení otcovství.

V zápisu o určení otcovství souhlasným prohlášení rodičů byla kolonka „osobní stav“ matky proškrtnuta – je nutné osobní stav matky vyplňovat.

Závěry z kontrol - matrika

III. Manželství

- matriční zápis a sbírka listin
- osvědčení k církevnímu sňatku
- vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství

23

III. Manželství

-Vydaný matriční doklad není v souladu se zápisem v matriční knize a ve sbírce listin. Na vydaném matričním dokladu chybí rodné příjmení ženy.

-Sbírka listin manželství neobsahuje u cizince prohlášení o datu a místu narození rodičů (není zřejmé, na základě čeho byly tyto údaje do matriční knihy zapsány).

-**Osvědčení k církevnímu sňatku** bylo vydáno dříve, než usnesení o prominutí předložený vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nabylo právní moci.

-K vydání **vysvědčení o právní způsobilosti** nebyly předloženy zákonem stanovené doklady dle § 45 odst. 2 zákona o matrikách

-Součástí sbírky listin není vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, předložený doklad je pouze potvrzení o stavu a bydlišti. Matriční úřad měl v této záležitosti vydat usnesení o prominutí předložený vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství.

-Matriční úřad promínil předložený vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství ze státu, který tento doklad vydává. (Seznam států, které vydávají vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství vede MV- v případě, že si potřebujete tuto skutečnost ověřit, obraťte se na nás – zjistíme telefonicky).

Závěry z kontrol - matrika

IV. Úmrtí

- úmrtí cizinky
- zápis úmrtí osoby nezjištěné totožnosti
- matriční kniha

24

IV. Úmrtí

- Nebyla splněna oznamovací povinnost úmrtí cizinky zastupitelskému úřadu.
- Byl vydán úmrtní list, ještě před tím, než bylo zahájeno šetření k prokázání totožnosti zemřelé osoby. Zápis v matriční knize byl proveden na základě domněnky matrikářky, že se jedná o osobu, která jako jediná objekt užívala.

Matriční kniha

- Mezi posledním zápisem matriční události v roce 2008 a prvním zápisem matriční události v roce 2009 není vynechán přiměřený počet matričních listů, což je v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Závěry z kontrol - matrika

V. Potvrzení ze sbírky listin

- § 8 odst. 6 zák. č. 301/2000 Sb.
a § 28 vyhl. č. 207/2001 Sb.

V. Potvrzení ze sbírky listin

- Na potvrzeních ze sbírek listin je chybně uváděn odkaz na § 25 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Správně má být uveden § 8 odst. 6 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a § 28 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Závěry z kontrol - matrika

Druhohopisy matričních dokladů

- druhohopisy MD pro použití v cizině
- osvobození od správního poplatku
- vydání MD neoprávněné osobě
- vyšší ověření MD pro použití v cizině

26

Druhohopisy matričních dokladů

- Na žádosti o vydání druhohopisu pro použití v cizině chybí poučení o dalším postupu při vyšším ověření dokladu.
- Není uveden odkaz na příslušné ustanovení zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého byl matriční doklad od správního poplatku osvobozen.
- Na vydaném matričním dokladu, který byl osvobozen od správního poplatku dle ust. § 8 odst. 2 písm. a) není uveden účel, k němuž byl doklad vystaven (ust. § 8 odst. 3 zák. č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).
- Matriční doklad byl vydán neoprávněné osobě (druh).

Vyšší ověření matričního dokladu pro použití v cizině:

- V ověřovací doložce chybí jméno a příjmení matrikářky, která provedla vyšší ověření matričního dokladu – není v souladu s ustanovením § 26 odst. 4 písm. e) vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Závěry z kontrol - matrika

VI. Správní řízení

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- označení účastníků řízení
- změna příjmení nezletilého dítěte

VI. Správní řízení

- Ve správním řízení je uváděn odkaz na zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb. Správně má být uveden zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Ve výrokové části rozhodnutí nejsou označeni účastníci řízení dle ustanovení § 68 odst. 2 a § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (nadbytečně je uváděno místo narození a státní občanství účastníků nebo chybí datum narození).
- U správního řízení ve věci povolení změny příjmení nezletilého dítěte - nebylo provedeno šetření u příslušného sociálního odboru a byl opomenut jako účastník řízení otec nezletilého dítěte.
- Výzva k uplatnění práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byla doručena pouze jednomu účastníku řízení, přestože byli účastníci řízení dva.

Děkujeme ze pozornost.